

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä ratalain 24 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä ratalain 24 §:n muuttamisesta (HE 138/2021 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yksikön johtaja Timo Kievari, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Ossi Korttinen, Liikenne- ja viestintävirasto
- osastonjohtaja Jaakko Knuutila, Väylävirasto
- poliisitarkastaja Heikki Kallio, Poliisihallitus
- johtava asiantuntija Marko Kelkka, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- johtaja Jonna Juslin, VR-Yhtymä Oy
- toimitusjohtaja Pasi Anteroine, Liikenneturva
- liikenneturvallisuusjohtaja Kalle Parkkari, Onnettomuustietoinstituutti
- toimitusjohtaja Iiro Lehtonen, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- johtaja Liisa-Maija Thompson, Suomen Tieyhdistys

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- sisäministeriö
- valtiovarainministeriö
- Väylävirasto
- Suomen Kuntaliitto
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Keskuskauppakamari
- Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Taksiliitto ry

Valiokunnan mietintö LiVM 20/2021 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia sekä ratalakia.

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin muuttamisesta, jäljempänä *tieturvallisuusedirektiivi*. Muutokset koskevat liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain säännöksiä tieturvallisuuden hallinnasta Euroopan laajuisen tieverkon maanteillä. Olenaisimmat muutokset koskisivat muun muassa lain soveltamisalan laajennusta, tieosuuksien luokittelun korvaavaa verkon laajuista tieturvallisuusarviointia sekä turvallisuuden hallintamenettelyjen seuranta. Mainittujen muutosten lisäksi tienpidon viranomaisvalvontaa koskevaan sääntelyyn sekä muihin maantielain tarkempiin säännöksiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä ratalain muutoksilla säädettäisiin valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista niiden maanteiden ja rautateiden hankkeiden osalta, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2021.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena direktiivin implementointina.

(2) Valiokunnan kuulemat asiantuntijat ovat pääosin olleet tyytyväisiä siihen, että soveltamisalaa on laajennettu. Nykyisin sääntely koskee Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) teitä, joiden pituus Suomessa on 5 199 kilometriä. Jatkossa säännökset koskevat Suomessa myös kansallisen pääväyläasetuksen mukaisia maanteiden pääväyliä ja verkon laajuus on 6 572 kilometriä. Valiokunta korostaa tämän lisäksi tarvetta sekä parantaa myös muiden teiden turvallisuutta että pitää huolta niiden kunnostustarpeista.

(3) Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteilla olevaan liikenneturvallisuusstrategiaan, joka sisältää kaikkia liikennemuotoja koskevat tehokkaat keinot liikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja liikenneonnettomuuksien ehkäisemiseksi. Liikenneturvallisuusstrategian tavoitteita ohjaa alun perin tieliikenteelle asetettu nollavisio, joka ulotetaan nyt koskemaan kaikkia liikennemuotoja: tie- ja raideliikennettä, ilmailua sekä veneilyä.

(4) Tämän lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota itsemurhien ehkäisyohjelmaan vuosille 2020—2030, joka sisältää monta ehdotusta toimenpiteiksi itsemurhakuolemien estämiseksi maassamme. Valiokunta korostaa erityisesti toimenpidettä, jonka mukaan huomioidaan itsemurhavaara liikenneturvallisuustyössä, ja katsoo, että liikenneturvallisuutta tuleekin tarkastella kokonaisvaltaisesti. Myös onnettomuustilastointia olisi tarpeen kehittää siten, että selvät itsemurhataipaukset tilastoitaisiin mahdollisuuksien mukaan erikseen.

Valiokunnan mietintö LiVM 20/2021 vp

(5) Asiantuntijakuulemisessa huomiota on myös kiinnitetty keskikaiteiden merkitykseen liikenneturvallisuuden parantamiselle. Tämän vuoksi valiokunta korostaa, että keskikaiteita tulee pyrkiä mahdollisimman laajasti lisäämään.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 138/2021 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 14.10.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Ano Turtiainen vkk
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Jari Myllykoski vas
varajäsen Jani Mäkelä ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker